

A könyvtárosok jövője: a könyvtárosképzés jövője

Ebben az axióma tömörségű megállapításban a szintagmák felcserélhetők – az axióma igazsága azonban megkérdőjelezhetetlen, ez tükröződik a nyelvtani struktúrában is. Mind-egy, hogy melyiket tekintjük az alanyi vagy az állítmányi résznek, olyannyira egymás feltétele a két fogalom. A piacképes munkaerő, a jól képzett alkalmazott, a szakmailag és emberileg hiteles szolgáltató partner – fogalmazzuk bárhogy a könyvtáros szerepkörét, valamennyi kitételben benne rejlik a megfelelő szakmai felkészültség követelménye, összekapcsolódva a személyben rejlő belső energiák, képességek mozgósításának lehetőségével. Ez ma még nem mindenütt és nem minden esetben a valóság, sokkal inkább figyelmeztetés. Hogy a nyelvtani analógiánál maradjunk, ez még nem mindig egyértelmű kijelentő, hanem esetenként felszólító mondat. A humán erőforrás jelentősége az élet minden területén, így az információkezelés területén is felértékelődött – furcsa módon éppen a világméretű automatizáció megvalósulási folyamatával egyidejűleg.

A könyvtárosokról – mennyiségi vonatkozásban

Magyarországon a legfrissebb, 2005-ös adatokat tartalmazó statisztika szerint 9945, azaz majdnem tízezer dolgozó tevékenykedik könyvtári munkakörben, a települési, szak- és munkahelyi, nyilvános és nem nyilvános könyvtárakban. Sok ez vagy kevés? Ha a könyvtárak számához (3600), főleg a szolgáltató helyek számához (5400) viszonyítjuk, akkor nem olyan megnyugtató a helyzet, mivel ezek között több száz fős nagykönyvtárak is vannak. Sőt: a teljesség kedvéért számításba kell még vennünk a közel négy és fél ezer (nem nyilvános) iskolai könyvtárban dolgozó, mintegy 1700 főfoglalkozású könyvtárostánárt. A könyvtári munkakörben foglalkoztatottak körére pedig egy – azok mintegy egyötödét kitevő – több mint 2000 fős egyéb: pénzügyi, gazdasági, technikai alkalmazotti kör is rétegződik.

A legnagyobb létszámot a közkönyvtárak munkatársai adják (6352 fő), a nemzeti könyvtár és az országos szakkönyvtárak teljes munkaidőre átszámított munkatársi gárdája mintegy 900, az egyéb szakkönyvtáraké 730, a felsőoktatási könyvtáraké közel 1500, a munkahelyi és egyéb, nem nyilvános könyvtáraké pedig mintegy 600 főt tesz ki.

Egy pillantást vetve a közel tízezer könyvtáros szakmai végzettségére: felsőfokú szakirányú, egyéb felsőfokú, vagy egyéb felsőfokú diploma mellett

középfokú szakképesítése mintegy 6100 dolgozónak van. Közel 2100 a középfokú végzettségűek (könyvtári asszisztensek) száma, az alacsonyabb vagy egyéb, nem szakirányú középfokú végzettségűeké pedig mintegy 1770. Ez a megoszlás elfogadható, hiszen 60–40%-os arányt mutat a diplomások javára. Továbbra is javítani kell azonban az arányt a nem diplomások körében olyan módon, hogy a legalacsonyabb szintű, gyakorlatilag szakképzetlen alkalmazottak köre minimálisra csökkenjen. Ezen a téren a legutóbbi években enyhén javuló tendenciát mutatnak az adatok: a legalacsonyabb szintű szakképzettségi kategóriába tartozók aránya 2004-ről 2005-re 2%-kal csökkent.

A statisztikában rögzített éves „pillanatfelvétel” ellenére a valóságban a szakemberek száma folyamatos mozgásban van, hiszen nyugdíjazással, illetve pályaelhagyással évente átlagosan mintegy 400-an távoznak a szakmából. Ezt a hiányt éppen csak fedezi a felsőoktatásban évente szakirányú végzettséget szerző kb. 350 fő, akikről egyébként tudjuk, hogy egy részük nem a könyvtáros pályát választja.

Korszakváltás a könyvtáros szakmában

A könyvtáros szakma a hazai és a nemzetközi szakirodalom szerint egyaránt a változások korát éli. A makrokörnyezetben változásokat indukált a közelmúltban az IST (az Információs Társadalom Technológiája) világméretű elterjedése, szűkebb

régióinkban a Kelet-Közép-Európában lezajlott politikai rendszerváltás, majd pedig az Európai Unióhoz való csatlakozás nyomán új alapokra helyezett gazdasági környezet. A politikai, gazdasági, technológiai változások hamarosan a szűkebb szakmai környezetben is éreztették hatásukat. Hazai viszonylatban az 1997. évi CXL. törvényben megfogalmazott új vonások, a könyvtári intézményrendszer átalakulása, a kommunikációs és információs technológia fejlődése, a várt közszolgálati reform és a mindennapi életünkben folyamatosan zajló demokratikus fejlődési folyamatok arra kényszerítik több évszázados múlttal rendelkező szakmánkat, hogy helyét, szerepét – a megváltozott körülmények között – adekvát módon határozza meg.

A 2002. évben az ágazati irányítás kezdeményezésére a szakmai szervezetek és a *Könyvtári Intézet* által rendezett regionális vitafórumok keretében sikerült jó kérdéseket, talán a legfontosabb kérdéseket megfogalmaznunk szakmánk helyzetére, állapotára, nehézségeire és jövőjére vonatkozóan. Téma volt a könyvtáros tudásanyaga, műveltsége, személyisége, magatartása; a könyvtárosképzés tartalma, formái; a könyvtáros pályán működők élet- és munkakörülményei; a könyvtárosszállás presztízse, a belső önértékelés és a külső (társadalmi) megítélés alakulása.

A regionális fórumokon megfogalmazott kérdésekre „A könyvtárosszállás vonzóbbá tétele” elnevezésű munkabizottság – amely a 2003–2007-es időszakot átfogó magyar könyvtárügy stratégiájában a IV. fejezet megvalósításán munkálkodik – igyekszik a helyes és előrevívő válaszokat megadni, s ezt követően az intézkedéseket megtenni.

A könyvtárosképzés jogi megalapozottsága és eredményei

Magyarországon az 1997. évi könyvtári törvény rendszerbe szervezte a könyvtári ellátást, ennek intézményeit és folyamatait. A törvényt követő rendeletek között az 1/2000. (I.14.), majd a 12/2002. (IV.13.) NKÖM-rendelet jogszabályi keretekbe foglalta a kulturális szakemberek rendszerű továbbképzésének módját. A felsőfokú könyvtárosképzést pedig a közelmúltban és napjainkban is többször módosított felsőoktatási törvény helyezte szilárd alapokra.

A jogi szabályozás biztos alapjaira épülő könyvtárügyi stratégia, amely korábban inkább az intézményi oldalt helyezte előtérbe, a 2003–2007-es idő-

szakban megkülönböztetett figyelmet fordít az emberi tényezőre, a könyvtárosszállás alakulására. A szemléleti változás következtében a könyvtárosszállás számos területén örvendetes fejlődésről, komoly előrelépésről tudunk beszámolni.

A középfokú szakképesítést nyújtó és az Országos Képzési Jegyzékben (OKJ) szereplő könyvtárosszállás asszisztens képzés szakmai átvilágítása, felülvizsgálata a *HEFOP-program* (Nemzeti Fejlesztési Terv Humán erőforrás-fejlesztési Operatív Programja, <http://www.hefop.hu/page.php>) keretében, a *Nemzeti Szakképzési Intézet* (NSZI) irányításával befejezéséhez közeledik. A 800-ról a felére csökkentett OKJ-s szakmák között a mi szakképzésünk magabiztosan áll a lábán, példát mutatva egy foglalkozás/munkakör feladat- és tulajdonságkompetenciáinak egzakt, korszerű megfogalmazására, a feladatok mellé rendelt tudásanyag meghatározására. Ennek alapja a képzőhelyek közötti évek óta tartó szisztematikus, összehangolt együttműködés; eredménye pedig az egységes szakmai és vizsgakövetelmények kialakítása, ami a képzőhelyektől független, egyenértékű középfokú szakképzettség megszerzésének garanciája.

A felsőfokú könyvtárosszállás eseményekben gazdag évekre tekinthet vissza. Gyorsan változó világunk és a globalizáció a magyar felsőoktatást komoly kihívások elé állította az utóbbi időben: a tudás a versenyképesség alapjává vált. 1999-ben megszületett a *Bolognai Nyilatkozat*, amelyet hazánkkal együtt 29 ország képviselője írt alá. A nyilatkozat célul tűzte ki, hogy aláírói 2010-re egységes *Európai Felsőoktatási Térséget* hoznak létre, és összehangolják, összehasonlíthatóvá teszik felsőoktatási rendszereiket. Az együttműködés alapja olyan, három egymásra épülő szakaszon alapuló képzési rendszer, amelyben már az első képzési ciklusban (alapképzés, BA) szerzett fokozat szakképesítést nyújt a munkaerőpiacon való elhelyezkedéshez, továbbá szükséges feltétel a második képzési ciklusba (mesterképzés, MA) történő belépéshez, és amelynek harmadik képzési ciklusa a doktori (PhD) képzés. Hazánkban az Európai Felsőoktatási Térséghez való csatlakozás lehetőségének jogszabályi háttérét az új felsőoktatási törvény és követő rendeletei teremtik meg.

Magyarországon jelenleg 13 helyen folyik felsőfokú (egyetemi és főiskolai szintű) könyvtárosszállás, négy egyetemen (Budapest, Debrecen, Pécs, Szeged), öt főiskolán (Budapest, Eger, Nyíregyháza, Szeged, Szombathely), és négy tanítóképzőben (Baja, Debrecen, Jászberény, Kaposvár). A

bolognai folyamat bevezetése során a képzőhelyek három legfontosabb, azóta már elért törekvése volt:

- a könyvtárosképzés továbbra is direkt bemenetű alapszakként legyen jelen a felsőoktatási struktúrában;
- valamennyi helyszínen azonos képzési terület-hez és képzési ághoz tartozzon;
- a szak, illetve a végzettség megnevezésében a könyvtáros kifejezés előtt szerepeljen az informatikus jelző.

A képzőhelyek, az ágazati irányítás és a könyvtáros szakmai szervezetek összefogása nyomán az informatikus könyvtáros szak a társadalomtudományi képzési terület társadalomismereti képzési ágához került, 2005-ben valamennyi képzőhely alapképzésre vonatkozó alapítási és indítási akkreditációs kérelmét elfogadta a *Magyar Akkreditációs Bizottság* és az *Oktatási Minisztérium*. A 2006 szeptemberében induló új alapszakot elvégző szakembereket a magyar könyvtári rendszer, a kulturális örökséget gondozó további intézmények, valamint az információ előállításával, feltárásával, szervezésével és szolgáltatásával foglalkozó gazdasági, társadalmi és kommunikációs szervezetek, vállalatok alkalmazhatják majd. További átgondolásra vár még néhány alapvetően fontos kérdés:

- hogyan érinti majd szakmánkat a kétszakos képzés megszűnése;
- hogyan alakul majd a specializáció lehetősége;
- elegendő lesz-e a hároméves alapképzés;
- mire lesz elegendő ez a felkészülési idő.

Mindenfajta képzés sikerének záloga, hogy rendelkezésre álljon a megfelelő tankönyvek, oktatási segédletek tára, a korszerű és hozzáférhető *nyomtatott és elektronikus szakirodalom*. Az utóbbi években jelent meg a szakma új „Sallai-Sebestyénje”, az ötkötetes „Könyvtárosok kézikönyve” Horváth Tibor és Papp István szerkesztésében, amely hosszabb időszakra érvényes szakmai tudást összegez. A Könyvtári Intézet főként az iskolarendszeren kívüli könyvtári szakképzést és a továbbképzést kívánja elősegíteni a *Nemzeti Kulturális Alap* támogatásával létrehozott sorozataival (*Az iskolarendszeren kívüli könyvtári szakképzés füzetei, Továbbképzés felsőfokon, EuroTéka, Példatárak és feladatgyűjtemények*).

A képző intézményektől független célvizsgálatokkal szükséges feltárni olyan további részkérdéseket, mint például a *könyvtáros pályaválasztási orientáció* minősége, vagy éppen a könyvtári munkatársak alkalmazásánál, a megüresedett munka-

körök betöltésénél a *kiválasztás gyakorlata* a magyarországi könyvtárakban. Vizsgálatra érdemes az is, milyen szakmai követelményrendszer vár (beosztás, munkakör, minősítési rendszer, vezetővé válás) a könyvtárosra mint munkavállalóra az egyes intézményekben, s ugyanakkor milyen munkafeltételeket kínálnak számára (munkahelyi infrastruktúra, egészséges munkavégzés, egzisztenciális és szociális biztonság, kulturális és szociális kedvezmények, jogorvoslati lehetőségek, az egyenlő bánásmód elvének érvényesülése stb.). Megkezdődött az elméleti képzést kiegészítő *gyakorlati képzés* (gyakorló könyvtárak, gyakorlatvezető könyvtárosok) helyzetének feltárása és jövőjének meghatározása a tanszékek, a szakmai szervezetek, valamint a Könyvtári Intézet együttes közreműködésével.

Folyamatban van a személyes *könyvtárosi teljesítménymérési, minősítési rendszer* hazai kialakítása, mivel alapvető fontosságú a felkészültség mérésének lehetősége és összehasonlíthatósága, távlatilag pedig európai szintű kvalifikációja. A Könyvtári Intézet a francia ADBS-szel (Association des professionnels de l'information et de la documentation) kötött egyezmény nyomán honosította a CERTIDoc-konzorcium (*Certification européenne en information-documentation = európai minősítés az informatika és a dokumentációs munka területén*) követelményrendszerét, és 2006 őszén a *Magyar Könyvtárosok Egyesületével* karöltve megkezdte a hazai könyvtárosok felkészítését az önértékelésen alapuló szisztéma alkalmazására. Szükséges lehet ezenkívül más rendszerek – például a brit *CILIP* (*Chartered Institute of Library and Information Professionals = Könyvtári és Információs Szakemberek Szakmai Intézete*) kvalifikációs szisztémájának megismerése, de támpontot nyújthat számunkra a HAY Group által kidolgozott munkakör-értékelési rendszer is.

A könyvtárosok *idegennyelv-tudásának javítása* érdekében – az EU követelményeivel és az általános társadalmi igényekkel összhangban – az idegennyelv-ismeret szintjének felmérése, valamint az idegen nyelveknek a könyvtári munkafolyamatokban való alkalmazási lehetőségei feltérképezése mellett – megindult a Könyvtári Intézetben az idegen szaknyelvi továbbképzés rendszerének kialakítása a Budapesten működő külföldi kulturális intézetekkel, elsődként a Goethe Intézettel, közösen akkreditált tanfolyam formájában. Sürgető követelmény, hogy a magyar *könyvtárosok* – kihasználva a nyelvi azonosságot – *határok nélkül*, a Kárpát-medencei, az európai, de a világ bármely

részen tevékenykedő magyar kollégáikkal közösen integrálják tudásukat és tapasztalataikat, keressék és találják meg a tapasztalatcsere, az együttműködés, a továbbképzés mielőbb kialakítható, kölcsönös formáit és eszközeit.

Tanulmányok készültek a könyvtárosok 21. században elvárható, de a hazai hagyományokhoz is kapcsolódó tudásanyagának, műveltség tartalmának meghatározása érdekében: a korszerű ismeretanyag összetételére, az általános és a szakmai, informatikai ismeretek arányainak kialakítására, a könyvtárossághoz szükséges készségek (kompetenciák), képességek, tulajdonságok (attitűdök) számbavételére.

A stratégiai elképzelések megvalósításának folyamatában szinte naponta szembesülünk a könyvtárosképzés alapvető kérdéseivel, mint a szakmai közéletet foglalkoztató kérdésekkel. Helyet kapnak ezek a szaksajtóban éppen úgy, mint az egyesületek, szakmai szervezetek programjaiban, munkahelyi értekezleteken, vitákon, fórumokon. Mindannyian érezzük a képzés kulcsszerepét, egységes, átfogó, koherens rendszerbe szervezésének szükségességét.

Alapképzés és továbbképzés

E cikk keretei között a továbbiakban csak egyetlen alapvető fontosságú, az eddigi történelemből kikristályosodó, de a jövőre nézve is meghatározó jelentőségű elvi kérdést emelek ki, mivel a téma további szegmenseiben való sokoldalú elmélyedésre bőséges kínálatot nyújt a szakirodalom. Tehát: az eredményesség eredője véleményem szerint az alapképzés és a továbbképzés elszakíthatatlan egységének megvalósítása.

Közhelyszámba menő tapasztalat, hogy ma már nincs befejezett tudás. Egyetlen olyan szakmát, tevékenységet sem tudnánk megnevezni, amely ne változna folyamatosan a felhasznált anyagok, technológiák, eljárásmodok, munkaeszközök stb. tekintetében, s ebből következően az ellátásukhoz szükséges szakmai ismereteket illetően. Nincs és nem is lehet ez másképpen a mi szakmánkban sem! Az évszázadok során a mi munkafolyamataink is alapvető változáson mentek át, a feladatok megfelelő ellátását mégis napról napra követnie kell a könyvtáros szakembernek – akár közép-, akár felsőfokú képzettsége van.

A technikai, technológiai változásoknak az a természetük, hogy gyorsak, türelmetlenek, agresszívak (főként a számítástechnikai, elektronikai, információtechnológiai területeken). Nem tudják és nem is akarják megvárni, amíg egy felsőoktatási mechanizmus a maga nehézkes, „lomha” módján átállítja magát az új követelményeknek való megfelelésre. Noha minden alapképzésnek az a törekvése, hogy az adott időszakban hozzáférhető legkorszerűbb ismeretekkel készítse fel növendékeit, a tudás elavulási idejének hihetetlen rövidülése miatt ez napjainkra kétségbeesett versenyfutássá alakulhat. Nem feltétlenül vigasztal bennünket, de ez a jelenség minden szakterületre, szakmára egyformán érvényes. Mégis hajlamosak vagyunk időnként elfelejteni, hogy a könyvtárosságnak nem csak technológiai oldala van. Azért szeretjük szakmánkat mi magunk is hivatásnak nevezni, mert tudjuk, hogy van benne valami állandó, valami örökérvényű. Olyan alapértékekről van szó, amelyek – mint a zenében az orgonapont – viszonyítási, igazodási pontot jelentenek számunkra. Ezek olyannyira fontosak, hogy ezeket rögzítette a magyar könyvtáros szakma a magyar könyvtárosság 2006. január 17-én kibocsátott *Etikai Kódexében*. Az alapértékek állandósága segít bennünket küldetésünk és jövőképünk rugalmasan táguló, tudatos megfogalmazásában. Ez az állandóság teszi lehetővé a szűkebb és tágabb környezetre, a lokális és a globális társadalom jelenségeire, üzeneteire, elvárásaira való folyamatos és érzékeny reakciót.

Visszatérve az alapképzés dilemmájához: ha annak során sikerül az alapértékek átadása, „beültetése”, a könyvtárosság mindenkorinak értelmének, céljainak, küldetésének megismertetése, és ehhez kapcsolatosan az adott pillanatban ismert legkorszerűbb technológia alkalmazásának készség szintű elsajátíttatása, akkor jó alapokkal és jó reményekkel indulhatnak neki a fiatal szakemberek az előttük álló több évtizedes pályának, hiszen a nyitottságot, a fogékonyságot, a problémaérzékenységet és a problémákra adandó adekvát szakmai reakciókészséget vihetik magukkal útravalóként. Ezt a személyekben hordott lehetőséget kell támogatni folyamatosan, szervezett és önálló továbbképzési lehetőségekkel az ismeretek frissítése, a személyiség kifáradásának, „kiégésének” elkerülése érdekében. Ezért tekinthetjük komoly vívmánynak azt a már említett, rendeletre alapozott továbbképzési támogatási rendszert, mely 2000-ben indult, s követve az emberi szervezet hétévenkénti biológiai megújulásának ciklusát, megteremtette a mentális és szakmai megújulás feltételeit.

Az első ciklus vége felé közeledve bizonyára sokasodnak majd az elért eredményekre, a megszerzett tapasztalatokra vonatkozó elemzések és értékelések, a továbbképzési rendszer tökéletesítésére irányuló módosító javaslatok. Az életen át tartó tanulás könyvtárosokra is vonatkozó követelményének jegyében további kötelező és önkéntes, hatékony és rugalmas formákat kell még életre hívni. Bizonyos, hogy tervszerűen és átgondoltan bővíteni kell például az akkreditált tanfolyamok jelenlegi tematikáját. Meg kell vizsgálni a továbbképzés teljesítésének új, másféle eszközeit, lehetőségeit és formáit is, például a jelenlegi óraszámban mért teljesítés pont- vagy kreditrendszerrel való kombinálását, esetleg más teljesítési formák megengedését, elfogadását.

Mindenképpen hangsúlyoznunk kell, hogy szervezett és támogatott továbbképzés nélkül elveszíthetjük alkalmazkodóképességünket, ezáltal pedig versenyképességünket. Nem az információgazdálkodás területén működő egyéb szakmákkal való versenyre gondolok, hanem a könyvtáros szakmán belüli, legalább az európai szintű összehasonlítási próbát kiálló versenyre. A könyvtáros szakmában ugyanis nemcsak az információra, hanem az információval élni kívánó állampolgárra, azt tudásként hasznosítani kívánó szakemberre, azzal az életminőségét javítani áhító nehéz helyzetű emberre is gondolunk. A mi versenyképességünket az is minősíti – leegyszerűsítve egy kissé a FID 44. kongresszusán megfogalmazott gondolatokat –, hogy az emberek miként képesek befogadni az általunk közvetített információt, azaz hogyan érlelődik az bennük tudássá, ismeretké.

A könyvtárosképzés jövője: a könyvtárak jövője

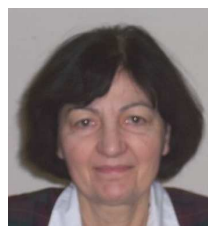
Bizonyos szempontból összegzési időszakban vagyunk: tíz év telt el az új könyvtári törvény megszületése óta, mostanra vált teljessé és szilárdult meg a jogszabályi háttér, az aktuális könyvtárügyi stratégiai időnek is utolsó évében járunk, lezárul az első, kísérletinek tekinthető továbbképzési ciklus. Az örökös újrakezdés jegyében azonban legalább ennyi „kezdetet”, új kihívást is állít elénk az élet: éppen csak elkezdtük teljes jogú európai tagságunkat, még meg sem szokhattuk, hogy az európai normák már nemcsak érdekes információk, hanem kötelezettségek ránk nézve. Most indul az új felsőoktatási szisztéma, amellyel kapcsolatban több a kérdésünk, mint a biztos válaszunk. Jövőre indulhat az új továbbképzési ciklus, az új stratégiai idő-

szak, összekapcsolva az új Nemzeti Fejlesztési Tervvel. Új struktúrában működő ágazati irányítás mellett bizonyos fokig új intézményrendszeri keretek (különböző összevonások, régiók kialakítása) között folyó könyvtári tevékenység követelményeit kell majd megvalósítanunk. A várható intézményi finanszírozási nehézségek, a közszolgálati, közalkalmazotti feltételrendszer átalakulása ugyancsak ismeretlen tényezőket tartogat számunkra. Stabilitásunk megőrzése érdekében a humán erőforrás, az emberi tényező megerősítése látszik a legfontosabbnak. A humán erőforrást erősítő befektetés sokszorosan térülhet meg, ha – az európai gyakorlatnak megfelelően – a könyvtárak jövőbeni fokozottabb társadalmi, közösségi szerepvállalása megvalósul. Így azután a könyvtárosképzés alakulása nemcsak a könyvtárosok, hanem a könyvtárak jövőjének is záloga.

Irodalom

- BARTOS Éva: Korszakváltó könyvtárosok? = Könyv, Könyvtár, Könyvtáros, 11. köt. 4. sz. 2002. p. 31–33.
 BARTOS Éva: A könyvtárosság változó értékei a változó világban. = Könyvtári Levelező/lap, 14. köt. 12. sz. 2002. p. 9–11.
 BARTOS Éva: Küszöbön a magyar könyvtárosképzés átalakulása. = Könyv, Könyvtár, Könyvtáros, 13. köt. 5. sz. 2004. p. 3–8.
 BARTOS Éva: Előszó az „Etikai kódex a magyar könyvtárosság számára” c. háttéranyaghoz. = Könyvtári Figyelő, 14.(50.) köt. 2. sz. 2004. p. 242.
 BARTOS Éva: Hivatása könyvtáros. = Könyv, Könyvtár, Könyvtáros, 14. köt. 9. sz. 2005. p. 3–8.
 A könyvtári terület stratégiai céljai 2003–2007 között. <http://www.ki.oszk.hu/strategia/index.html>
 A könyvtáros szerepe a változó társadalmi környezetben. Regionális fórumok tapasztalatainak összegzése. Az MKE Elnöksége megbízásából összeállította Bartos Éva (Könyvtári Intézet) <http://www.mke.oszk.hu/>
 „A könyvtárossá válni” stratégiai munkabizottság feladatterve. <http://www.ki.oszk.hu/strategia/eletpalya.html>

Beérkezett: 2006. VII. 28-án.

Bartos Éva

a Könyvtári Intézet
igazgatója.

E-mail: bartos.eva@oszk.hu